

ПІДГОТОВКА КЕРІВНИКА ДО ПРОВЕДЕННЯ ПОЖЕЖНО-ТАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Черниченко О.Б.

Сукач Р.Ю., ст. викладач кафедри ПТ та АРР

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Тактико-спеціальні навчання (ТСН) є вищою формою тактичної підготовки начальницького складу органів управління та підрозділів ДСНС, що проводяться з метою досягнення високого рівня готовності підрозділів до реагування та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. ТСН на об'єктах і територіях регіонів проводяться із залученням сил та засобів, передбачених відповідними документами оперативного реагування (планами, картками), планами навчання. ТСН на об'єктах (територіях) району обслуговування проводять: керівники і заступники керівників підрозділів територіального органу управління – не менше 2 разів на рік кожний; керівники і заступники керівників з питань реагування територіальних органів управління, центрів і загонів центрального підпорядкування, керівний склад Оперативно-рятувальних служб цивільного захисту територіальних органів управління – не менше 2 разів на рік кожний; - керівний склад ДСНС, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту центрального апарату ДСНС – згідно з окремими планами ДСНС. За цільовим призначенням тактико-спеціальні навчання поділяються на: тренувальні, перевірочні, показові, дослідні й комплексні.

До кожного тактичного навчання керівник повинен бути ретельно підготовлений і зобов'язаний: визначити тему і мету навчання; підібрати об'єкт; вивчити його оперативно-тактичні особливості; узгодити дату і час проведення навчання з адміністрацією об'єкта; розробити тактичний задум і порядок імітації з урахуванням можливої обстановки умовної пожежі; визначити можливу обстановку пожежі до часу її виявлення, прибуття першого пожежно-рятувального підрозділу і старшого оперативного начальника, до моменту локалізації і ліквідації пожежі; встановити час проведення і тривалість навчання, визначити сили і засоби, що залучаються до навчання. На основі попередньої підготовки керівник навчання розробляє план, який складається з загальної частини, методичної розробки, а також графічної частини. До змісту загальної частини включається тема і навчальна мета занять, часі дата проведення навчань, найменування об'єкта і його адреса, коротка оперативно-тактична характеристика об'єкта, залучені сили і засоби, засоби імітації, прізвища помічників керівника навчання (посередники, імітатори), перелік навчальної і спеціальної літератури. Методична розробка ТСН повинна включати в себе: тактичний задум, що підтверджений розрахунком сил і засобів для гасіння умовної пожежі; елементи обстановки на момент часу згідно з тактичним задумом навчання (на момент виявлення пожежі (аварії), прибуття першого підрозділу, старшого оперативного начальника і

наступних підрозділів, локалізації і ліквідації пожежі. Графічну частину рекомендується готувати у вигляді плаката (на стандартному форматному листі), а також дозволяється використовувати мультимедійний проектор для використання його під час інструктажу посередників, імітаторів, а також під час підведення підсумків навчань. План навчань підписується їх керівником, узгоджується з керівником об'єкта, а за необхідності – з місцевими органами влади і віддається старшому начальнику на затвердження. Він після розробки планів навчань організовує підготовку посередників та імітаторів. Під час підготовки до навчань не рекомендується керівникові попередньо оголошувати начальницькому складу їх ролі (КГП, НШ, ПНШ, НТ, НОД та інших), які вони будуть виконувати згідно з тактичним задумом. Обстановку пожежі під час навчання можна імітувати таким умовними позначеннями:

- осередок пожежі – червоними прапорцями;
- незначне задимлення – синіми прапорцями;
- сильне задимлення, місце виділення шкідливих газів і випаровувань (працювати без апаратів захисту органів дихання і зору не можна) – жовтими прапорцями.

Для більш повного відтворення ознак пожежі доцільно використовувати димові шашки, світлові прилади (проекційні ліхтарі, прожектори і т. ін.) фонограми записів, характерних для різних факторів пожежі. Для відпрацювання прийомів і способів евакуації людей використовують манекени та імітатори. Застосовувати для імітації засоби, які можуть викликати пожежу чи пошкодження приміщень і обладнання забороняється. Імітацію пожежі проводить керівник навчань, посередники і спеціально підготовлені особи. Імітація пожежі під час навчання має бути активною та рухливою змінюватись у процесі навчань відповідного до задуму керівника і дій пожежних частин на різних ділянках роботи.

За результатами підготовки керівником проведення тактико-спеціальних навчань керівник органу управління (підрозділу) визначає ступінь набуття практичних навичок особовим складом, тактичної підготовленості Гарнізону служби (підрозділу) щодо реагування на надзвичайні ситуації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс Цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.
2. Наказ МНС України від 01.07.2009р. №444 “Настанова з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту”.
3. Наказ МНС України від 01.09.2009р. №601 “Положення про організацію службової підготовки осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту”.
4. П. П.Клюс, В.Г. Палюх “Пожежна тактика” Харків, 1998р.